BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. Ț. T. No. 120.288/932

Nr. 198 Duminică 24 Iulie 1938
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni. Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Marele doliu al României

In August 1917, în ultimele zile de luptă pe frontul Carpaților moldoveni, în spitalul din Căiuț, un căpitan din artilerie, cu coloana vertebrală sfărâmată de un obuz, se stingea încet, departe de ai săi, cu trupul paralizat, dar cu conștiința întreagă, larg deschisă peste imensitatea tragediei noastre.

Neobosită, eroică și surâzătoare, Regina Maria își împărția cu dărnicie privirile mângâietoare și vorbele de alinare în spitalele de front. Prezența ei era o răsplată pentru cei condamnați și o speranță pentru cei pe cari vindecarea îi aștepta, la capătul suferințelor.

Vizitând spitalul din Căiuț, Regina s'a oprit la patul rănitului, care se sfârșia sub ochii Ei, și i-a așezat pe piept o iconiță ca să-l însoțească în liniștea eternității. A ținut astfel, prin gestul ei adânc omenesc — pentru câteva clipe — locul mamei absente, care de douăzeci de ani poartă și azi doliul copilului mort pentru țară.

Niciodată n'am uitat și nu voi putea uita gestul de pietate făcut de Regina Maria pentru necunoscutul căpitan Lugoșianu Niculae.

Un gând pios de recunoștință nemărturisită m'a stăpânit totdeauna, de câte ori am avut apoi prilejul să mă aflu în prezența marei Regine, pe terasele înflorite ale Balcicului, în umbra medievală a castelului dela Bran, sub arcadele albe ale palatului de la Cotroceni, în Sinaia tradițiilor regale sau pe Riva degli Schiavoni, unde Regina Maria, acum 5 ani, într'un sfârșit de primăvară, admira, câteva ceasuri, gloria somptuoasă a Veneției, în așteptarea plecării spre orizonturile albastre ale Marocului.

Călătoarea neobosită a luat astăzi drumul veșniciei. Cine ar fi putut crede într'un sfârșit fatal atât de apropiat al unei ființe, în care clocotia puterea de viață și al cărei optimism de oțel părea menit să înfrunte toate urgiile destinului, după ce înfruntase biruitor toate suferințele tragice ale războiului pentru întregirea neamului?

Când am avut cinstea s'O văd pentru ultima oară, acum câteva luni, la Cotroceni, pe patul de suferință, unde zăcea nemișcată de 4 luni, vigoarea Ei sufletească era întreagă, inteligența Ei universală explora cu o egală pătrundere toate domeniile și încrederea Ei în viață părea nebiruită. Pleca, peste câteva zile, spre Merano și vigoarea Ei excepțională aștepta o întremare de la clima blândă a Tirolului italian.

O ursită fără cruțare a vrut însă altfel. Ea a pus capăt prea de vreme uneia dintre cele mai fecunde și mai pline existențe ale timpului nostru. Regina Maria ar fi fost fără îndoială o ilustră personalitate, chiar dacă n'ar fi fost învestită de îndatoririle auguste ale Suveranei. Niciodată o făptură atât de regească n'a fost o Regină atât de umană.

Dar pentru noi, cari am trăit de aproape istoria ultimelor decenii, pentru poporul nostru, care crează legenda neamului cu instinctul lui sigur al marilor personalități, ilustra dispărută va rămânea Regina; Regina, care a avut presimțirea profetică a întregirii neamului; Regina, care a stăruit cu o eroică tenacitate — dealungul tragediei românești — pentru realizarea idealului național; va rămânea Regina, care ne iubea și pe care o iubeam.

Toate lacrimile, care curg pentru Ea, în aceste zile de doliu, sunt pornite din inimă, de la lacrimile iubirii filiale ale Augustului Său Fiu, până la lacrimile celor mai umili dintre supuși, lacrimi de pietate, lacrimi de recunoștință, lacrimi de adâncă, sinceră și omenească părere de rău.

Regina Maria va lipsi de azi înainte țării, căreia i-a dat atâta strălucire, dar țara nu va lipsi marei dispărute. Ea a așezat-O încă de acum în panteonul celor mai curate glorii naționale și istoria cărturarilor, ca și legenda inimilor, Îi vor păstra o amintire nepieritoare.

I. LUGOȘIANU

Serviciul divin la Castelul Peleș, în asistența Suveranului și a Familiei Regale

Transportarea rămășițelor pământești ale Reginei Maria la București

Prin toate gările, pe parcursul dintre Sinaia și București, trenul mortuar care aducea Joi la București rămășițele mortuare ale Reginei Maria a fost întâmpinat de reprezentanții autorităților, de străjeri și străjerițe și de un numeros public, cari au adus ultimul omagiu de închinăciune Augustei Suverane.

La Breaza, ca și la Câmpina, mulțimea umpluse gările.

Străjerii din aceste localități au depus frumoase jerbe de flori la căpătâiul Marei Regine.

La Ploești, cetățenii acestui oraș au făcut o impresionantă primire trenului mortuar.

Peronul era întesat de lume.

In față se aflau șefii autorităților, delegații de societăți, străjeri și străjere.

Trenul ministerial, cu membrii guvernului, a trecut dela Ploești, prin gara de Vest, înaintea trenului mortuar spre a ajunge mai de vreme în gara Cotroceni.

In gările dintre Ploești și București, cetățenii în mare număr au eșit în întâmpinarea trenului mortuar.

❖

La ora 11, trenul ministerial ajungând în gara Cotroceni, membrii guvernului au coborît, așteptând sosirea trenului mortuar.

LA HALTA COTROCENI

Halta Cotroceni a fost îmbrăcată în întregime în culoarea violet-cardinal, conform dorinței exprimată de Augusta defunctă în ultimele clipe ale vieții.

Pe peron, în cele patru puncte extreme s'au înălțat piedestale, îmbrăcate în aceeaș culoare. In vârful piedestalelor au fost așezate amfore, în care ardeau miresme: zmirnă și tămâe. Lămpile electrice erau aprinse și învăluite în voal violet.

Marile lampadare electrice precum și felinarele din piața rotundă din spatele haltei cât și felinarele așezate deoparte și de alta a intrării în curtea Palatului Cotroceni erau de asemeni aprinse și învăluite în voalul violet.

In mijlocul piațetei a fost improvizat un catafalc, acoperit și el în aceeaș culoare violet-cardinal și presărat din belșug cu gladiole și garoafe roșii.

In cele patru puncte ale piațetei, alte piedestale, în violet, în care ardeau mirezme.

Deasupra clădirii haltei, fâlfâia, fluturat de adierea vântului, stindardul tricolor, lăsat în besnă, având în locul doliului, violetul-cardinal.

Dela peronul din spatele haltei și până la intrarea principală a Palatului Cotroceni, au fost înșiruiți: pe partea dreaptă, ostași din regimentul 4 roșiori „Regina Maria" iar pe stânga, soldați din regimentul de gardă călare, în mare ținută.

IN AȘTEPTAREA TRENULUI REGAL MORTUAR

Incă, înainte de orele 11, au început să sosească, la halta Cotroceni, luând loc pe peron, în așteptarea trenului regal mortuar, înalții demnitari ai Statului, printre cari notez pe d-nii: prof. dr. Const. Angelescu; prof. N. Iorga; Gh. Tătărăscu și Const. Argetoianu, consilieri regali, precum și d. mareșal Presan.

❖

La orele 11 și 8 minute a stopat în hala Cotroceni, trenul ministerial din care a coborît, luând loc pe peron: I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea, președintele consiliului împreună cu d-nii miniștri: Armand Călinescu; N. Petrescu Comnen; Victor Iamandi, Mitiță Constantinescu; general Argeșanu; prof. Gh. Ionescu-Sisești; general Paul Teodorescu; Mihail Ghelmegeanu, M. Ralea, general dr. Marinescu.

D-nii: Collas, ministrul Greciei; Suphi Tanrioer, ministrul Turciei; Măgureanu, Țoni, Eugen Titeanu, subsecretari de stat.

Din partea Palatului au venit d-nii: baron Stârcea, mare maestru de ceremonie; Mocsony, maestrul vânătorilor regale; general Condiescu, adjutant regal.

Mai erau prezenți d-nii: Andrei Rădulescu, primul președinte al înaltei Curți de casație; Gane, primul președinte al consiliului legislativ; Alessianu primul preș. al înaltei Curți de conturi; Iulian Peter, primarul general al Capitalei; Al. Negrea, primarul sectorului III (albastru); d. prof. Rădulescu-Motru, președintele Academiei Române.

D-nii generali: Ilasievici, Atanasescu Const., Florescu, inspectori de armată; Ionescu Ștefan, șeful Marelui Stat Major; Iacobici, comandantul corpului II armată; Dombrowski, prefectul județului Ilfov; Gabriel Marinescu, subsecretar de stat, prefectul poliției Capitalei; Petrescu, comandantul piții București.

De asemeni d-nii: dr. Eugen Bianu, directorul general al poliților și Gh. Moțăteanu, secretarul general al prefecturii poliției municipiului București.

Apoi o delegație din partea „Străjii Țării", în frunte cu d. Teofil Sidorovici, comandantul acestei instituțiuni.

Din partea presei și propagandei erau prezenți: d. N. Dimăncescu, directorul general; d-na Michaela Catargi, directoare și Emil Ciuceanu, director adjunct.

In piațeta din spatele haltei, a luat loc, la picioarele catafalcului regal, înaltul cler:

P. S. S. dr. Partenie Ciopron, episcopul militar; arhierei: Veniamin Pocitan Ploeșteanu și Irineu Mihălcescu, vicari ai Sfintei Patriarhii; arhimandriții Filaret Jocu și Inochentie Tănăsescu; protosinghelii: Nicolem Zamfirescu și Teofil Ionescu, arhidiaconul Evghenie Orghidan. Deasemeni iero-diaconii Firmilian Marin și Anton Uncu.

De jur-împrejurul catafalcului, erau așezați în careu, îmbrăcați în sfintele odăjdii, protoereii și preoții din Capitală.

Sosirea trenului regal-mortual

Trenul regal-mortuar a sosit în halta Cotroceni, la orele 12 precis, sosirea lui fiind anunțată cu 75 lovituri de tun.

Locomotiva este împodobită cu tricolorul național. Pe capacul din față se vede stema țării, înconjurată de un cerc cu culorile naționale. Farurile aprinse sunt înfășurate în voal violet-cardinal, culoare cu care este ornat, de altfel, imensul vehicul de fer.

Vagonul regal-mortuar — oprit în fața haltei, — este îmbrăcat din belșug în falduri de mătase tricoloră și violet, împodobit fiind și cu ghirlande de stejar.

Din trenul regal coboară: M. S. Regele Carol II, în uniformă de general, purtând pe deasupra pelerina albă a cavalerilor ordinului „Mihai Viteazul"; Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba Iulia, în uniformă de sublocotenent al vânătorilor de munte; Principele Nicolae, în ținuta cu frac roșu, a ordinului Cavalerilor de Malta; A. S. R. Principesa Elisabeta și Arhiducesa Ileana de Habsburg, cernite în mare doliu.

Descind apoi d-nele: Elena Mavrodi și Irena Procopiu, mari doamne de onoare; generalul Ernes Balif, consilier regal; baron Flondor, mareșalul Palatului; generalul Swiedeneck; comandor Preda Fundățeanu; colonel Filitti, etc. adjutanți regali; dr. Mamulea, medicul Curții regale și Buchmann, secretarul particular al Suveranului.

Pe figura tuturor se poate vedea marea durere de care sunt cuprinși.

M. S. Regele și Membrii Familiei Regale, au ochii înrourați în lacrimi.

❖

In liniștea mormântală — turburată doar de sunetele muzicii militare care intonează imnul regal și de dangătele clopotelor dela capela Cotroceni, — sicriul de stejar, înfășurat în drapelul regal, sicriu în care sunt rămășițele pământești ale Nobilei Suverane, este luat pe brațe de ofițeri din regimentul 4 roșiori și trecut prin hall-ul haltei spre a fi așezat pe catafalcul din mijlocul piațetei.

După ce s'a oficiat de înaltul cler un serviciu religios, — răspunsurile fiind date de corul protoereilor și preoților, — sicriul regal a fost luat din nou pe brațe de ofițeri ai regimentului 4 roșiori.

In urma sicriului regal veneau: M. S. Regele Carol II, având în dreapta pe A. S. R. Principesa Elisabeta. Principele Nicolae, având în dreapta pe Arhiducesa Ileana și Măria Sa, Marele Voevod Mihai.

Urmau: I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea, președintele consiliului; consilierii regali; membrii guvernului, precum și toți ceilalți înalți demnitari.

❖

Purtat printre șirurile de ostași din regimentul 4 roșiori „Regina Maria" și regimentul de gardă călare, cari se aflau înclinați pe săbii, în atitudine de pioasă reculegere, — sicriul regal cu corpul neînsuflețit al ilustrei Suverane, a fost dus în palatul regal, unde a fost așezat pe impunătorul catafalc din mijlocul sălei bizantine. In acelaș loc deci unde, cu 11 ani în urmă fusese așezat și Augustul Ei soț, Marele Rege Ferdinand I, făuritorul României Mari.

(Continuare în pag. 3-a)

Cititorii noștri văd aci, cea din urmă fotografie a M. S. Reginei Maria.

Majestatea Sa este fotografiată, aci, în momentul când se suia în automobil, ieșind din sanatoriu, și pornind, cu trenul special, spre țara pe care a iubit-o atât și în cuprinsul căreia a dorit să moară...

Măria Sa Marele Voevod Mihai, Principele Nicolae și Arhiducele Anton de Habsburg, urmând cortegiul funebru dela Castelul Peleș la gara Sinaia